

Orientacions referents al tercer trimestre per als serveis educatius a causa del tancament dels centres educatius pel coronavirus

L'estat d'alarma decretat amb motiu de la pandèmia provocada pel Covid19 requereix una reorganització i planificació de les tasques habituals dels serveis educatius per adaptar-les a la situació de confinament i suspensió temporal de l'activitat educativa presencial.

Aquesta situació demana, més que mai, l'acompanyament i l'assessorament als centres, al professorat, a l'alumnat i a les famílies, i també flexibilitzar les respostes educatives i ajustar els procediments a les situacions imprevistes.

La crisi actual està impactant de manera diferent en cada persona -malaltia, dol, pèrdua de feina, etc.- i, per tant, cal prioritzar, en el marc de les tasques generals, les estratègies de suport emocional fent especial atenció a l'alumnat i les famílies que es troben en situació de vulnerabilitat social.

Donar resposta i suport a les necessitats personals i familiars és, ara, una qüestió prioritària. Per això cal ajudar l'alumnat, les famílies i el professorat perquè visquin aquesta situació excepcional amb el major equilibri emocional possible i tinguin accés a tots els recursos disponibles.

En aquest marc, s'ha de continuar posant a disposició de la comunitat educativa totes aquelles actuacions que permetin facilitar la personalització del procés d'aprenentatge en un context d'equitat, qualitat i accessibilitat per a tot l'alumnat i, especialment, per a aquell més vulnerable i amb més necessitats educatives.

La situació de confinament dels i les alumnes pot venir acompanyada, en alguns casos, de les dificultats d'accés a internet, del fet d'haver de compartir l'ordinador, de la manca de domini de les tecnologies digitals per algunes famílies, de les limitacions en el tipus de suport a les tasques escolars que es pot oferir als fills i filles (per desconeixement, per limitacions d'accés, per dificultats laborals, per situacions familiars complicades, pel nombre d'infants a atendre...) o de dificultats per establir comunicació amb el professorat.

Els serveis educatius, a través dels seus referents, tenen coneixement de l'alumnat al qual fan seguiment i de les seves famílies. Aquest coneixement ha de permetre atendre especialment situacions de vulnerabilitat per afrontar el trasbals que pot suposar a l'alumnat amb necessitats educatives especials (NEE) el fet de quedar-se a casa, no tenir relació amb altres companys i companyes, no tenir un espai adient d'estudi o de descans, no poder mantenir unes rutines, viure relacions complicades entre els membres de la família, haver d'afrontar les dificultats d'aprenentatge preexistents sense suports, no comprendre algunes tasques encomanades, tenir poca autonomia, no tenir els hàbits d'estudi i treball assolits, estar en situació de malaltia, etc.

En aquest sentit, és molt important la coordinació en el marc dels serveis educatius de zona (SEZ) i vehiculada a través de la direcció tècnica, de totes aquelles iniciatives adreçades als centres, l'alumnat, el professorat i les famílies, que permetin optimitzar l'acció integrada dels serveis i la col·laboració i el treball conjunt amb altres agents del territori.

És necessari, en el moment que vivim, mantenir i reforçar des dels serveis territorials i per via telemàtica, les coordinacions ordinàries de les direccions dels SEZ amb la coordinació dels serveis educatius de cadascun dels serveis territorials o del Consorci d'Educació de Barcelona (CEB) i la Inspecció d'Educació, a fi d'analitzar conjuntament les necessitats dels centres educatius i prendre decisions i acords de manera consensuada, en benefici de tot l'alumnat i les seves famílies i fent una atenció especial a aquells que es troben en situació més vulnerable.

Davant la prolongació del període de confinament, el Departament d'Educació ha fet arribar als centres unes orientacions que adjuntem per al coneixement dels professionals dels serveis educatius: [Criteris per al desenvolupament de l'acció educativa i l'avaluació dels alumnes en els centres on s'imparteixen els ensenyaments del segon cicle d'educació infantil, primària, secundària obligatòria, batxillerat i formació d'adults, davant la prolongació del període de confinament pel Covid19.](#)

Per tant, en aquesta situació extraordinària, els serveis educatius han de prioritzar les actuacions següents:

1. Atenció a l'alumnat i a les famílies

- Detectar i canalitzar les necessitats derivades de la situació actual de l'alumnat i les famílies, amb el suport dels tutors i tutores i de les comissions d'atenció a la diversitat (CAD), per tal d'acompanyar-los segons les necessitats prioritzades i en coordinació amb els i les professionals referents dels centres educatius, i fer un seguiment acurat de l'alumnat amb necessitats educatives especials i del que rep suports intensius (suport intensiu a l'escola inclusiva, aula integral de suport, unitats d'escolarització compartida...), així com de les seves famílies tenint en compte les dificultats i oportunitats derivades d'aquesta situació.
- Col·laborar en l'atenció del benestar emocional de l'alumnat i en les seves relacions amb els seus iguals per afavorir l'acompanyament durant el confinament evitant l'aïllament i detectar i gestionar possibles situacions de ciberassetjament que es poden propiciar en la situació de confinament i comunicació telemàtica actual.
- Facilitar recursos específics per a les famílies i els centres en relació amb la gestió de la situació de confinament, participant en la detecció de necessitats socioeconòmiques, socioculturals i de bretxa digital que poden impactar generant major vulnerabilitat i desigualtat.
- L'equip d'assessorament i orientació psicopedagògic (EAP), si així ho sol·licita la família, pot facilitar per via telemàtica un certificat acreditatiu (annex 1) a l'alumnat amb diagnòstic del trastorn de l'espectre autista o de dificultats per a la regulació de la conducta i que disposi de l'informe de l'EAP de reconeixement de l'alumnat amb

necessitats específiques de suport educatiu, perquè pugui sortir de casa acompanyat d'un familiar seguint les normatives establertes.

- Garantir l'atenció i el seguiment de l'alumnat amb discapacitat, preveure les necessitats específiques en aquesta situació excepcional, replantejant, si cal, els objectius pedagògics previstos i garantint l'accessibilitat amb l'ús d'eines i recursos digitals per accedir i compartir la informació (seguiment de l'equipament necessari, així com del programari específic, les subtitulacions, etc.). La tasca d'acompanyament a alumnat des dels centres de recursos educatius per a discapacitats auditives (CREDA) i des del Centre de Recursos Educatius per a Discapacitats Visuals (CREDV) és essencial.
- La comunicació dels i les referents dels serveis educatius amb les famílies s'entén en el marc de la coordinació amb els centres educatius (direccions, tutories o CAD), tant per a les famílies d'alumnat que ja disposen d'un informe de NEE, amb les quals ja mantenen un contacte habitual, com per a aquelles amb les quals s'està en procés d'elaboració d'informes d'escolarització o d'assessorament, especialment en el cas que tinguin fills i filles en edat d'incorporació al sistema educatiu o de pas a una altra etapa educativa.
- La comunicació amb les famílies s'haurà de portar a terme a través de mitjans no presencials com ara trucades, correu electrònic, videoconferències o altres canals digitals i amb coordinació amb els centres educatius per evitar reiteració o absència de contactes.

2. Suport als centres educatius i al professorat

- Definir les vies d'accés i de comunicació amb els centres i la comunitat educativa mentre perduri la situació de confinament; a fi d'efectuar aquelles intervencions que siguin possibles dins el marc del pla de treball acordat amb el centre i considerant situacions no previstes i generades pel confinament.
- Mantenir coordinacions amb les CAD i les comissions socials sempre que sigui possible per tal de aglutinar les actuacions que es porten a terme en el marc de cada centre escolar.
- Actualitzar la web dels SEZ amb aquells recursos elaborats *ad hoc*, orientacions i informacions rellevants, així com els horaris i canals d'atenció a la comunitat educativa.
- Detectar noves necessitats sorgides per l'excepcionalitat del moment i canalitzar-les segons la naturalesa i demanda dels equips directius.
- Fer un acompanyament especial als i les mestres d'atenció domiciliària i als i les professionals dels centres d'educació especial (CEE), amb vista a les dificultats i oportunitats afegides en què es troba, en aquests moments, el seu alumnat.
- Coordinar-se amb els centres per mantenir contacte amb l'alumnat i les famílies, per tal de poder donar una resposta o orientació específica a les seves necessitats actuals mitjançant trucades, correu electrònic, videoconferències o altres canals digitals.
- Coordinar la intervenció amb l'equip docent i l'alumnat de manera sistemàtica i, amb els tutors i tutores, els i les mestres d'audició i llenguatge, els orientadors i orientadores dels centres educatius, especialment en els casos d'aquell alumnat que

presenti majors dificultats, a fi d'ajudar a articular una resposta educativa coherent i unificada.

- Adaptar les coordinacions establertes a la situació no presencial d'acord a les necessitats que explicitin els centres i detectar noves necessitats sorgides per l'excepcionalitat del moment i fer-ne el seguiment, per part dels professionals del Centre de Recursos Educatius per a l'Alumnat amb Trastorn del Desenvolupament i la Conducta (CRETDIC), a fi d'ajudar a l'estabilitat emocional i afectiva i a la promoció de la salut mental.
- Atendre les consultes dels tutors o tutores d'aula d'acollida per facilitar-los eines i materials per a l'alumnat, i donar-los suport.
- Fer el seguiment amb el professorat del Programa de llengua i cultura marroquina (LACM) de programacions i preparació de materials amb vista a la represa o l'inici del curs.
- La Sub-direcció d'Educació Inclusiva de la Direcció General de Currículum i Personalització s'encarrega directament d'acompanyar el professorat de les unitats de Justícia Juvenil, de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA), de les aules hospitalàries i dels hospitals de dia, en l'adaptació a la seva realitat de les orientacions que s'han enviat als centres i en la gestió del dia a dia d'aquest alumnat.

2.1 Assessorament en l'ús de les tecnologies digitals:

- Assessorar i acompanyar el professorat en la personalització del procés d'aprenentatge a través de l'aprenentatge virtual per garantir l'equitat, la qualitat i l'accessibilitat a tot l'alumnat i, sobretot, a aquell més vulnerable i amb més necessitats educatives.

Per regular el flux de feines i adaptar-se a les circumstàncies personals i familiars dels membres dels grups en els quals es treballa, cal tenir en compte que la comunicació és diferent quan l'aprenentatge es fa virtualment. Les eines telemàtiques es poden utilitzar sincrònicament (tots junts en el mateix espai i temps) o asincrònicament (en un mateix espai, però en diferents temps) per la qual cosa es bo recomanar la combinació d'aquestes dues tipologies de treball.

- Promoure actuacions en el marc del Pla d'acció: centres educatius en línia:
 - Impuls a l'aprenentatge en línia mitjançant l'ús d'entorns virtuals d'aprenentatge per part dels centres educatius (portal EIX).
 - Reforç de la comunicació dels centres amb la comunitat educativa (portal NODES).
 - Activació d'un pla intensiu (ja iniciat) de formació del professorat i acompanyament als centres (portal ODISSEA).

2.2. Assessorament en recursos didàctics i propostes pedagògiques:

- Informar els i les docents de la creació de models de propostes didàctiques per a treballar diferents continguts adreçats a l'alumnat d'infantil, primària i secundària:
<http://xtec.gencat.cat/ca/recursos/actuacio-extraordinaria-activitats-autoaprenentatge/>

- Informar els i les docents que tenen a la seva disposició el material d'educació secundària obligatòria, batxillerat i llengües estrangeres de l'Institut Obert de Catalunya (IOC) i orientar-los sobre el seu ús.
- Assessorar els centres sobre el material de referència existent en els espais específics de la XTEC i als webs dels serveis educatius.
- Assessorar els centres sobre les possibilitats o les limitacions pel que fa al registre com a docent o com a centre en recursos digitals i plataformes d'entitats externes.
- Identificar bons materials elaborats pels i les docents i crear xarxa per compartir-los, i proposar-ne la incorporació en els espais de materials de la XTEC.

3. Formació planificada i en desenvolupament

La Instrucció 3/2020, de 13 de març, sobre mesures preventives, de protecció i organitzatives d'aplicació al personal al servei de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, estableix que "amb motiu del coronavirus SARS-CoV-2, se suspenen els cursos, jornades, congressos, seminaris, simposis i altres activitats de formació de caràcter presencial, així com altres actes i presentacions, organitzats pels departaments i els seus organismes autònoms o pels centres de formació dels empleats públics de l'Administració de la Generalitat.

En aquest sentit i en relació amb les propostes formatives del Pla de formació ja iniciades o previstes dins els plans de formació de zona o des de les diferents unitats del Departament, caldria prendre les mesures adients per tal de facilitar la continuïtat de les activitats. Entre aquestes cal considerar-ne els diferents formats i fer les accions oportunes:

- Activitats telemàtiques: mantenir-ne el desenvolupament i garantir-ne la continuïtat dins dels terminis establerts. Considerar la possibilitat de flexibilitzar el calendari per atendre situacions personals del professorat participant, preveient el tancament de l'activitat abans de final de curs.

No ajornar la data d'examen en els cursos que acaben amb una prova (nivell C2). En cas extrem, es podria fer virtualment: obrir en el moodle la prova -només el temps previst- i que durant aquest període enviessin les tasques previstes (inclòs l'enregistrament).

- Activitats semi-presencials: el professorat formador s'ha d'encarregar de reconvertir les sessions presencials previstes, en sessions telemàtiques, en els entorns virtuals establerts per a l'activitat formativa i comunicar al professorat participant la continuïtat de la formació.
- Activitats presencials: des dels serveis educatius donar suport als equips de professorat formador i, en la mesura que sigui possible, facilitar entorns virtuals per acollir les activitats i donar continuïtat a la formació. En aquest sentit, es proposa habilitar espais virtuals, eines o plataformes per facilitar que el professorat formador pugui allotjar-hi les propostes. Aquest és el cas dels grups de treball, seminaris, etc.

Per tal de garantir la informació, cal que des dels serveis educatius i en col·laboració amb el professorat formador es comuniqui al professorat participant la continuïtat de les activitats en els entorns de treball virtual corresponents.

Els participants poden comptar amb l'acompanyament telemàtic dels serveis educatius implicats en la fase final del curs en formacions com ara la del *Suport lingüístic o social*, la de *Tenim la paraula* (especialment per a aquells que ja han fet el 3r plenari) o la d'*Avançem* (els queden dues sessions de treball, 6 i 7) que poden fer amb l'assessor o assessora LIC, i una darrera sessió on es comparteixen els materials (es podria utilitzar el Nodes o el mateix moodle del curs).

S'accepta el lliurament de l'activitat/programació feta sense l'aplicació directa en el cas de les formacions que tenen una evidència d'aplicació a l'aula (activitats pràctiques d'escriptura, tallers d'estratègies de comprensió lectora...)

Les activitats formatives a les quals les diferents unitats i serveis no puguin donar continuïtat aquest curs, s'hauran de planificar per al primer trimestre del curs vinent. Aquesta situació pot condicionar la planificació de les noves propostes formatives del curs vinent.

3.1. Formació extraordinària

D'altra banda, en el marc de l'oferta extraordinària de formació per a aquest període de contingència, les unitats i els serveis del Departament poden fer propostes de suport al professorat mitjançant recomanacions, orientacions i recursos metodològics i de formació que proporcionin oportunitats per al desenvolupament professional docent en condicions excepcionals.

Pel que fa a noves propostes formatives certificables, s'ha habilitat un període extraordinari d'inscripció a les activitats formatives que es vulguin proposar. El codi d'aquest procés d'inscripció és el 20_EXTRA i les característiques són:

- El període d'inscripció va començar el dia 12 de març i els docents s'hi poden inscriure fins al dia abans d'iniciar-se l'activitat.
- Es poden realitzar fins a 10 sol·licituds.
- La data inicial per realitzar les assignacions és el dia 13 de març, per tant, l'aplicació ja és operativa i es poden fer les assignacions en qualsevol moment.
- Les adjudicacions seran visibles immediatament després de realitzar-les i els docents les podran consultar a l'apartat de la XTEC *Les meves activitats*.
- En aquest procés d'inscripció i per a aquestes activitats no s'aplicarà el límit de 100 hores en les assignacions.

És recomanable fer activitats de curta durada (de menys de 15 h); el mínim d'hores certificables per activitat és de 5 h i es pot utilitzar la modalitat taller (tot i que fins ara havia de ser presencial, també es pot utilitzar per a activitat telemàtica).

Totes les activitats han de ser en format telemàtic i s'han de garantir els entorns virtuals de treball necessaris per a desenvolupar-les.

Per als serveis educatius les propostes formatives certificables les heu de comunicar a les persones coordinadores dels serveis educatius als serveis territorials, perquè les validin a l'aplicació GTAF.

3.2. Manteniment de coordinacions

Sempre que sigui necessari i per tal de garantir la comunicació, es poden planificar reunions telemàtiques amb persones referents territorials dels diversos programes i professorat formador en els diferents territoris. També es pot continuar la coordinació mitjançant llistes de correu, moodle, fòrums...

La convocatòria de reunions virtuals amb les persones responsables dels diferents programes del territori s'han d'adreçar als coordinadors dels serveis educatius dels serveis territorials o del CEB i amb còpia al director o directora i adjunt o adjunta dels serveis territorials o del CEB.

4. Coordinació amb les xarxes territorials

- Les diferents xarxes territorials i les coordinacions amb altres professionals esdevenen en aquest moment l'instrument aglutinador de tots els esforços per portar a terme l'acompanyament i el contacte amb l'alumnat, les famílies, el professorat i els centres, especialment en els casos d'alumnat amb NEE, de famílies que tenen escassa disponibilitat de connexió, dificultat d'accés o la manca de domini dels aparells que faciliten l'ús telemàtic, alhora que permeten definir actuacions orientades a evitar o minorar l'increment de les desigualtats.
- Fer servir els mitjans telemàtics que es considerin per mantenir el treball en xarxa, restablint la coordinació entre els diferents professionals dels serveis educatius i els professionals de serveis externs (Centre de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç –CDIAP-, Centre de Salut Mental Infantojuvenil -CSMIJ-, centres d'atenció primària -CAP-...), les xarxes territorials i altres institucions (departaments de Salut i Treball i Afers Socials, ajuntaments...), a fi de poder articular conjuntament una resposta efectiva i integral a les necessitats de tot l'alumnat i a les famílies.
- Continuar amb les coordinacions ordinàries de les direccions dels serveis educatius, via telemàtica, a cadascun dels serveis territorials o CEB, tal com s'estableixi des de la coordinació dels serveis educatius dels serveis territorials o CEB juntament amb la Inspecció d'Educació, per tal d'analitzar conjuntament les necessitats dels centres educatius i prendre decisions i acords de manera consensuada en benefici de tot l'alumnat i les seves famílies, i fent una atenció especial a aquells que es troben en situació més vulnerable.
- Restar pendents de possibles deteccions de casos de violència, maltractament o abusos i actuar seguint els protocols.
 - **Telèfon 116 111 Infància Respon**
Lluita contra el maltractament infantil 24 hores del dia, 365 dies a l'any
 - **Línia d'atenció contra la violència masclista 900 900 120**
 - **671 778 540 whatsapp contra la violència masclista**
 - **Campanya Establiment segur contra la violència masclista:** Suport dels comerços per poder trucar al 900 900 120 o al 112

- **Unitat de Suport a la Comunitat Educativa (Departament d'Educació): 935 516 968**
 - Per a més informació en l'abordatge de la violència masclista: [Serveis en estat de confinament](#), de l'Institut Català de les Dones.
-
- Gestionar, en la mesura que sigui possible, les actuacions dels plans educatius d'entorn (PEE) en col·laboració amb els ajuntaments, i organitzar tasques dels plans locals d'absentisme, tallers d'estudi assistit, etc. Elaboració de qüestionaris de valoració/avaluació per als grups de treball dels PEE.
 - Determinar les reunions internes dels equips, en format virtual, que es considerin imprescindibles. Establir un calendari, tot tenint en compte que la modalitat presencial no és equiparable a la virtual i requereixen abordatges metodològics diferents, perquè sigui sostenible quant a la dedicació tant de l'alumnat com del professorat i respectant les diverses circumstàncies personals. Prioritzar les tasques, d'acord amb les necessitats existents i les sorgides amb la situació de confinament.

5. Tancament del curs 2019-2020 i preparació de la preinscripció per al curs 2020-2021

- Preparar les memòries del curs 2019-2020 i identificar objectius o activitats que s'han vist afectats per les circumstàncies actuals, i determinar les solucions que s'han pres.
- Consensuar les necessitats i la prioritització d'actuacions amb vista a l'inici del curs vinent.
- Preparar la llista i la documentació necessària de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE) que s'incorpora al sistema educatiu, que canvia d'etapa educativa o de centre, garantint les valoracions dels professionals implicats (treball en xarxa), i preveient el suport necessari i els documents que el procés de preinscripció comporta.
- Planificar i avançar en la gestió dels recursos i documents que des de l'EAP es vehiculen amb els centres al llarg del tercer trimestre: monitors i monitores de suport educatiu (vetlladors/ores o zeladors/ores) i informes de reconeixement de necessitats específiques de suport educatiu (NESE) i els annexos que se'n deriven, especialment pel que fa a la incorporació a P3, el pas a l'ESO i als ensenyaments post-obligatoris, amb especial atenció a l'alumnat més vulnerable que pot accedir als itineraris formatius específics (IFE) i als programes de formació i inserció (PFI).
- Planificar i avançar en l'assessorament als centres que s'iniciaran amb nous recursos d'educació inclusiva.
- Orientar els tutors i tutores de les aules d'acollida sobre la recollida d'informació telemàtica dels alumnes que hi han assistit.

6. Preparació de la represa presencial del curs i/o l'inici del curs 2020-2021

- Seguir treballant des de cada SEZ, coordinadament amb els serveis territorials o el CEB i la inspecció educativa, per anar solucionant cada tema que ens resulti

complicat i alhora per anar avançant en la preparació del retorn als centres i al curs vinent procurant adequar les informacions a la singularitat de cada centre i evitant tant la fragmentació com l'atapeïment d'informacions i propostes.

- En previsió d'un aixecament progressiu de l'estat de confinament i coneixedors de totes les realitats viscudes, de la necessitat d'elaborar les pèrdues, de parlar dels sentiments, de les emocions i dels aprenentatges vitals que cadascuna de les persones de la comunitat educativa haurà viscut, hi ha prevista una formació del Departament que es desenvoluparà i impartirà en coordinació amb els serveis educatius, amb l'objectiu d'oferir unes orientacions que vetllin per l'estat emocional i anímic del professorat, l'alumnat i les seves famílies i que ajudin, partint de les experiències viscudes, al fet que la represa de les activitats als centres siguin un moment i un espai confiables per a tots i totes, i promoguin, en definitiva, un retorn harmònic.

Directora general
de Currículum i Personalització

Directora general
d'Innovació, Recerca i Cultura Digital

Annex 1

Document complementari al Certificat autoresponsable de desplaçament en el marc de l'estat d'alarma per la COVID-19

_____, director/a de l'equip d'assessorament i orientació psicopedagògic (EAP) _____ de _____ dels Serveis Territorials de _____ del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

El Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, estableix la limitació de la llibertat de circulació de les persones i determina per a quines activitats es podrà circular per les vies d'ús públic.

La instrucció publicada al Butlletí Oficial de l'Estat (BOE) número 76, de 20 de març de 2020, habilita explícitament les persones amb trastorn de l'espectre autista (TEA) que ho necessiten per sortir al carrer acompanyades d'un familiar, respectant les mesures establertes a fi d'evitar contagiar-se de coronavirus.

FAIG CONSTAR:

Que, d'acord amb els registres d'aquest servei, l'alumne/a _____, està diagnosticat/da amb un trastorn de l'espectre autista (TEA) o dificultats per a la regulació de la conducta.

I, a fi que en tingueu coneixement i als efectes de **permetre-li el desplaçament en el marc de l'estat d'alarma per la crisi sanitària per la COVID-19**, signo el present document,

_____, ____ de _____ de 2020

(Signatura digital)